

Euskal Herriko Ahotsak  
ahotsak.com

## *Leon Goienetxe Danboriena*

*Etxalar,  
Nafarroa  
(1925)*

Aurkibidea

**Biografia**



Etxalarren sortu zen,  
Larrabetan. Guraso biak  
Etxalarkoak zituen.

# Zintak

## ETL-012

- **Proiektua:** Bortzirietako ahozko ondarea
- **Elkarrizketatzailea(k):** Lakar Iraizoz, Maite
- **Data:** 2007-08-07
- **Iraupena:** 59 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Emalea:** Arburua Etxeberria, Patri

## Pasarteak

### 1. 16 urterekin kontrabandista

- **Erref:** ETL-012/001
- **Iraupena:** 0:00:09. **Hasi:** 00:00:04. **Bukatu:** 00:00:13
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

16 urterekin hasi zen behien kontrabandoan

### 2. Kontrabandoko pasadizoak 1

- **Erref:** ETL-012/003
- **Iraupena:** 0:03:06. **Hasi:** 00:00:22. **Bukatu:** 00:03:28
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Behor kontrabandoan ari zela behin karabineroek harrapatu baina ihes egitea lortu zuen. Kontakizuna

### 3. Kontrabandoko pasadizoak 2

- **Erref:** ETL-012/005
- **Iraupena:** 0:01:00. **Hasi:** 00:03:37. **Bukatu:** 00:04:37
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Paketeen kontrabandoan. Kontakizuna

### 4. Kontrabandoko pasadizoak 3

- **Erref:** ETL-012/006
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:04:37. **Bukatu:** 00:06:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Eltzetzua. Kontakizuna

## 5. Kontrabandoko pasadizoak 4

- **Erref:** ETL-012/007
- **Iraupena:** 0:02:28. **Hasi:** 00:06:10. **Bukatu:** 00:08:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Karabineroek eta kontrabandistak elkar ezagutzen zuten. Kontakizuna

## 6. Kontrabandoko pasadizoak 5

- **Erref:** ETL-012/009
- **Iraupena:** 0:03:20. **Hasi:** 00:08:49. **Bukatu:** 00:12:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Antolaketa, seinaleak,... Kontakizuna

## 7. Kontrabandoko pasadizoak 6

- **Erref:** ETL-012/010
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:12:09. **Bukatu:** 00:14:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Paketeen pisua, jorнала,... Kontakizuna

## 8. Kontrabandoko pasadizoak 7

- **Erref:** ETL-012/011
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:14:01. **Bukatu:** 00:14:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Beti lortzen zuten ihes egitea. Kontakizuna

## 9. Kontrabandoko pasadizoak 8

- **Erref:** ETL-012/012
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:14:24. **Bukatu:** 00:15:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Karabineroek ez zuten beti airera botatzen. Kontakizuna

## 10. Eraman eta ekartzen ziren gauzak

- **Erref:** ETL-012/013

- **Iraupena:** 0:03:36. **Hasi:** 00:15:25. **Bukatu:** 00:19:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Kafea eta almendra hemendik eramaten ziren. Handik azienda, puntilla, kobrea, botikak,... ekartzen ziren

## 11. Kubiartak, okerrenak ekartzeko

- **Erref:** ETL-012/014
- **Iraupena:** 0:00:23. **Hasi:** 00:19:01. **Bukatu:** 00:19:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Ekartzeko okerrenak kubiartak izaten ziren

## 12. Jenerala kontrabandoan

- **Erref:** ETL-012/015
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:19:24. **Bukatu:** 00:20:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Jeneral batek irrati eta telebisten kontrabandoa egiten zuen.

## 13. Eltzetzuak aberastu

- **Erref:** ETL-012/017
- **Iraupena:** 0:00:16. **Hasi:** 00:20:19. **Bukatu:** 00:20:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Eltzetzuak erosten ahal ziren kontrabandoan oztoporik ez jartzeko eta haietako askok dirua egin zuen

## 14. Lesakako lantegia jartzean kontrabandoa galdu

- **Erref:** ETL-012/019
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:20:44. **Bukatu:** 00:21:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Lesakan lantegia jarri zutenean jendea lanera sartu zen eta kontrabandoa desagertu egin zen. Hainbat familia zorretan gelditu ziren

## 15. Lehenago guztiak nekazari eta abeltzain

- **Erref:** ETL-012/020

- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:21:30. **Bukatu:** 00:23:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Lehenago gizonak nekazari eta abeltzain lanetan aritzen ziren. Etxalartik milaka litro eramaten ziren Iruñea eta Donostiara. Aldian behin, gain-saria jasotzen zuten

## 16. Behiak, ardiak eta zerriak

- **Erref:** ETL-012/022
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:23:22. **Bukatu:** 00:24:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Etxe guztietan hazten zituzten behiak, ardiak eta zerriak. Zerriak Irurtzunen saltzen zituzten

## 17. Lurra lantzen

- **Erref:** ETL-012/023
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:24:32. **Bukatu:** 00:26:03
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Lurra nola landatzen zuten, zein tresna erabiltzen zuten eta zer landatzen zuten

## 18. Esne anitz

- **Erref:** ETL-012/024
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:26:03. **Bukatu:** 00:26:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Esne aunitz ekoizten zen Etxalarren eta diru asko sartu da horri esker

## 19. Karlistak

- **Erref:** ETL-012/026
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:27:32. **Bukatu:** 00:28:47
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Karlisten inguruan aditutakoak kontatzen ditu: herriko zaharrek Frantziara alde egin zutela, tiroketen berri, non dauden lurperatuak,...

## 20. Padre Etxalar

- **Erref:** ETL-012/027
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:28:47. **Bukatu:** 00:30:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Lekarozeko fraideen nagusia Etxalarkoa zen eta Padre Etxalar deitzen zioten. Bere inguruko kontuak

## 21. Gerra denbora eta gerraostea

- **Erref:** ETL-012/028
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:30:30. **Bukatu:** 00:32:43
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Gerra denboran eta gerra ostean errexisak egiten ziren: zikiroak, bildotsak, behiak, artoa, xingarra,...

## 22. Zerria isilka hiltzen

- **Erref:** ETL-012/029
- **Iraupena:** 0:01:36. **Hasi:** 00:32:43. **Bukatu:** 00:34:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Gerra ostean, zerria hiltzea ez zen libre eta zenbaitek isilka hiltzen zuen

## 23. Ogi bila beste aldera

- **Erref:** ETL-012/031
- **Iraupena:** 0:00:39. **Hasi:** 00:34:26. **Bukatu:** 00:35:05
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Gerra ostean azukrea eta ogirik ez zen. Mugaz beste aldera pasatzen ziren handik ogia eta arto irina ekartzera.

## 24. Makiak

- **Erref:** ETL-012/033
- **Iraupena:** 0:01:41. **Hasi:** 00:36:11. **Bukatu:** 00:37:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Makiak gutxi ibili ziren inguruan, Baztango mugatik pasatzen ziren. Bidasoa gurutzatzean ito egin zen baten kasua aipatzen du. Hildako gehiago izan zela aipatzen du

**25. Militarrek makien bila**

- **Erref:** ETL-012/035
- **Iraupena:** 0:00:06. **Hasi:** 00:38:05. **Bukatu:** 00:38:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):****Laburpena:**

Egunez egun ibiltzen ziren militarrek makien bila

**26. Igandeak**

- **Erref:** ETL-012/037
- **Iraupena:** 0:01:01. **Hasi:** 00:39:08. **Bukatu:** 00:40:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):****Laburpena:**

Gazte garaian, igandeetan, goizeko 7etan mezara joaten ziren, gero gosalduta arditara joaten ziren. Arratsaldean herriko plazan elkartzen ziren pilotan eta dantzan aritzeko.

**27. Urtezahar egunean “ela-ela”**

- **Erref:** ETL-012/039
- **Iraupena:** 0:00:51. **Hasi:** 00:41:21. **Bukatu:** 00:42:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):****Laburpena:**

Urtezahar egunean puska-biltzea egiten zuten, sagarrak, intxaurrak eta egurra eskatzen zen. Kantaren zati bat edo beste gogoratzen du

**28. Herrira ez, etxez etxe**

- **Erref:** ETL-012/041
- **Iraupena:** 0:00:18. **Hasi:** 00:42:20. **Bukatu:** 00:42:38
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):****Laburpena:**

Puska-biltzea etxez etxe egiten zuten, herrira ez ziren jaisten

**29. Gerraostea**

- **Erref:** ETL-012/043
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:43:01. **Bukatu:** 00:43:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Gerraostean olio eta azukrerik ez zen, baina soldadu zegoenak ekartzen zuen. Asturiaseko langile batek ekartzen zien haiei olio

### 30. Olio ekartzeko eskatu

- **Erref:** ETL-012/045
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:43:52. **Bukatu:** 00:45:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Terexak kontatzen du nola hitzartu zuten olio ekartzea Asturiaseko langilearekin

### 31. 9 urtez azukrerik gabe

- **Erref:** ETL-012/047
- **Iraupena:** 0:00:25. **Hasi:** 00:46:11. **Bukatu:** 00:46:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Gerra eta gerra ostean 9 urtez egon ziren azukrerik gabe

### 32. Patatak esnegainaz frijitu

- **Erref:** ETL-012/048
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:46:36. **Bukatu:** 00:47:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Terexak kontatzen du esnegainaz frijitzen zituztela patatak

### 33. Arrautzak saldu

- **Erref:** ETL-012/049
- **Iraupena:** 0:00:46. **Hasi:** 00:47:22. **Bukatu:** 00:48:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Arrautzak eta oilaskoak, gehienbat, saldu egiten ziren. Diru horrekin, adibidez, arraina erosten zen

### 34. Jatekoa bazuten

- **Erref:** ETL-012/051
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:48:12. **Bukatu:** 00:48:52
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Artoa, esnea, patata, ilarrak, xingarra,... guzti hori bazuten baserrian

### 35. Gosaria

- **Erref:** ETL-012/052
- **Iraupena:** 0:00:44. **Hasi:** 00:48:52. **Bukatu:** 00:49:36
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Esnea gosaltzen zuten. Sardina zaharra ere bai

### 36. Sagardoa

- **Erref:** ETL-012/054
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:49:40. **Bukatu:** 00:51:50
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Sagardoa egiteko prozedura azaltzen dute. Ilargia kontuan hartzen zutela zehazten dute

### 37. Pittarra

- **Erref:** ETL-012/055
- **Iraupena:** 0:00:10. **Hasi:** 00:51:50. **Bukatu:** 00:52:00
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Pittarra ere egiten zuten, baina gutxixeago

### 38. Hozkailurik ez zen

- **Erref:** ETL-012/057
- **Iraupena:** 0:04:35. **Hasi:** 00:52:26. **Bukatu:** 00:57:01
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Hozkailurik ez zen lehen. Haragia kontserbatzeko nola egiten zuten azaltzen dute baita zein elikagai egiten zuten ere

### 39. Tomatea kontserbatzeko modua

- **Erref:** ETL-012/058
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 00:57:01. **Bukatu:** 00:57:41
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):**

**Laburpena:**

Tomatea kontserbatzeko nola egiten zuten azaltzen du

**40. Gazta**

- **Erref:** ETL-012/060
- **Iraupena:** 0:00:26. **Hasi:** 00:57:54. **Bukatu:** 00:58:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

**Gaia(k):****Laburpena:**

Gazta nola egiten zuten azaltzen dute

**Ahotsak.eus**-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

*2026-07-11*

**CC-by-sa | Ahotsak.eus**

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com